

1. Woorden met een extra lading

Je bent op een receptie, en je staat te praten met twee mensen, die elkaar heel goed kennen. De één zegt wat, en de ander zegt wat, de één zegt weer wat terug en werpt daarbij een veelbetekenende blik op de ander, en ze moeten allebei glimlachen. Als zoiets gebeurt, dan weet je: 'Hé er gebeurt hier méér dan ik hoor. Ik mis iets. Ze zeggen iets, maar achter die woorden zit nog een hele wereld, iets wat zij samen weten en ik niet.'

Soms gebeurt er méér dan je op het eerste gezicht hoort en ziet.

En dat is in dit hoofdstuk, Johannes 18, precies zo. Alles heeft een extra lading. De dingen die gebeuren, daar zit veel meer achter.

2. Aan één kant: de satan en de wereld

We zijn er als het ware bij, in die Hof van Gethsemane, een tuin op de helling van de Olijfberg, net ten oosten van Jeruzalem. Het is het nacht, het is donker, en dat alleen al heeft betekenis. De machten van het kwaad, van de duivel, ze zijn hyper-actief. En hier, in deze tuin, op deze berg, gaat de geschiedenis van de wereld naar een climax

Gethsemane

toe. Het is begonnen in een tuin, de Hof van Eden, het paradijs, lang geleden. En opnieuw is er een tuin, en opnieuw is er de boze, de satan. Daar komt Judas aan.

Over Judas staat eerder, in hoofdstuk 13: 27: 'Toen voer de satan in Judas.' Judas, de verrader. En hij heeft mensen bij zich. Wie zijn dat? We lezen het in vers 3: 'een afdeling soldaten' en ook 'dienaars van de overpriesters en de Farizeeën, voorzien van lantaarns, fakkels en wapens'. Dat zijn twee groepen. Die dienaars van de overpriesters en de Farizeeën, dat was, zeg maar, de tempelbewaking. Een soort beveiliging, zou je kunnen zeggen. De tempelpolitie. Joodse mannen. Maar die soldaten, dat zijn géén Joden. In die tijd waren er in Israël alleen Romeinse soldaten.

Blijkbaar hebben de Joodse leiders gevraagd aan de Romeinse stadhouder, Pilatus, om assistentie. Je weet maar nooit, als je iemand gaat arresteren die zo beroemd is onder het volk. Er zal maar een oproer uitbreken! Ze zijn héél voorzichtig! Daarom doen ze ook alles stiekem, midden in de nacht, in het donker. Wat hier gebeurt, dat kan het daglicht niet verdragen.

Joden en Romeinen, sámen. Sámen tegen Jezus. Joden en niet-Joden, en daar zit weer zo'n dubbele laag. Hier zijn vertegenwoordigers van de hele wereld, verenigd, achter de vertegenwoordiger van de satan. Dat is, als het ware, het éne front.

3. Aan de andere kant: Jezus, Zoon van God

En wie vinden zij tegenover zich? Jezus! Ze jagen op Jezus. En dan zou je toch verwachten dat Jezus vlucht?! Weg van het onheil! Weg van het lijden! Weg van dit onrecht, weg van de satan? Maar wat staat er in vers 4? 'Jezus dan, alles wetende, wat over Hem komen zou, kwam naar voren en zeide tot hen: Wie zoekt gij?' Hier staat geen vluchteling. Hier staat geen bangerik. En hier

staat ook niet iemand met een kwaad geweten. Hier staat een Mens die alles weet. Méér dan een mens...

'Wie zoekt u?'

'Jezus, de Nazoreeër.' 'Die man uit Nazareth.'

'Ik ben het!'

Ja, zo staat het in onze vertalingen. Maar zo staat het niet in de oorspronkelijke tekst, in het Grieks. Weet u wat er in het Grieks staat? Twee woorden: 'Ego eimi', 'Ik ben'. En Johannes, de schrijver van dit Evangelie, is zich er diep van bewust dat ook die woorden weer een extra lading hebben. 'Ik ben', wat zeggen die woorden? Honderden jaren eerder, misschien wel 1300, 1400 jaar eerder, riep God Mozes. Het volk Israël was toen in Egypte, en het werd mishandeld als slaven. En God zei: 'Mozes, Ik ga Mijn volk verlossen, en Ik roep jou om dat volk uit Egypte gaan leiden.'

En wat zei Mozes? 'Ja, maar Heer, hoe is Uw naam? Als ze nu aan mij gaan vragen: "Wie heeft je gestuurd?", wat moet ik dan zeggen?'

'Weet je wat je moet zeggen, Mozes? IK BEN heeft mij gestuurd. Dat moet je zeggen! Want zo heet Ik! IK BEN, dat is Mijn naam!'

En nu zien we Jezus, daar in de Hof van Gethsemane.

'Wie zoekt u?'

'Jezus van Nazareth.'

'Ik ben!'

Terwijl zij gekomen zijn met fakkels en zwaarden en stokken, alsof ze een zware crimineel gaan arresteren, staat hier in alle rust deze Mens, een Man die op geen enkele manier wil vluchten. En Hij zegt die geladen woorden: 'IK BEN!'

Is het een wonder, dat ze schrikken? Vers 6: 'Toen Hij dan tot hen zeide: "Ik ben het", deinsden zij terug en vielen ter aarde.' Jezus straalt macht uit, goddelijke macht, goddelijk gezag. Hier, voor hen, staat geen crimineel, geen voortvluchtige, hier voor hen staat iemand die ze niet kunnen plaatsens, iemand met gezag.

Heel de wereldgeschiedenis komt hier tot een climax. Aan de éne kant: de vertegenwoordiger van de satan, van de dood, van het verderf, met achter zich vertegenwoordigers van de hele mensheid, Joden en niet-Joden. Aan de andere kant: 'IK BEN', God in Zijn macht, Gods Zoon die alle dingen in handen heeft. Hij is niet het lijdend voorwerp, Hij is het onderwerp. Niet zij hebben de regie in handen, nee, Hij heeft de regie in handen. Helemaal.

4. En Jezus... offert Zich op! Vrijwillig!

En wat doet Hij dan, in Zijn goddelijke soevereiniteit? Hij stelt opnieuw de vraag: 'Wie zoekt u?'

Opnieuw is het antwoord: 'Jezus, de Nazoreeër.'

En dan zegt Jezus: 'Ik zei u, dat Ik het ben. Indien gij dan Mij zoekt, laat dezen heengaan.' Hier is een Herder, die Zijn schapen beschermt. Hier is een Koning, die in de bres springt voor Zijn onderdanen. 'Hier ben Ik! Neem Mij! Maar laat hén gaan!'

Zij worden gered, en Hij offert Zich op!

Zij krijgen de vrijheid, Hij wordt gevangen genomen!

Zij krijgen het leven, Hij gaat de dood in!

Vrijwillig! Volkomen vrijwillig!

Wat hier gebeurt, symboliseert het totale verlossingswerk van Jezus Christus! Hij biedt Zich aan, om het Offerlam te zijn, waardoor wij vrijuit gaan. In onze plaats draagt Hij de straf voor onze zonden. Al onze rekeningen bij God, Hij betaalt ze voor ons! Al die zware schulden, Hij lost ze af, in

één keer! Die daad, dat is de uiterste zelfopoffering, de ultieme dienstbaarheid.

Gemeente, dát heeft Jezus gedaan, voor u! Voor jou! Voor mij! Zijn kruisdood, dat is niet een soort mooi verhaal uit de geschiedenis, ergens ver weg in een ver land in een verre tijd! Nee, het is voor ons, nu, hier! Door wat Hij tóén heeft gedaan, is er nu voor ons eeuwig leven! Wij mogen een relatie aangaan met de Vader, er is een open hemel, want Hij heeft de lucht geklaard. Hij stond op de bres voor mensen in nood. Mensen in het donker. Mensen die verloren gaan buiten hem om. Hij trad voor ons in het krijt, zo hebben we dat gezongen, uit Psalm 65. Hij heeft ons in de luwte gehouden, en is Zelf naar voren gestapt. 'Hier ben ik!'

5. Petrus reactie: geweld, om Jezus te helpen

Hoe reageer je daar nou op? Nou, Petrus weet het wel! Dat kan niet!!! Zijn Meester! Die mogen ze niet gevangen nemen! Natuurlijk niet! Nooit!

Petrus pakt zijn zwaard en hij begint wild om zich heen te zwaaien. Waarom? Petrus wil Jezus helpen. Hij wil voor Jezus opkomen. Dat is natuurlijk goed bedoeld. Het heeft best iets heel moois, dat Petrus in vuur en vlam staat voor Jezus. Toch? Stonden wij maar wat meer in vuur en vlam, denk ik dan weleens. Petrus staat klaar om Zijn Heiland te verdedigen!

Maar Jezus zegt: 'Ho! Stop, Petrus! Steek het zwaard in de schede; de beker, die de Vader Mij gegeven heeft, zou ik die niet drinken?' In feite zegt Jezus: 'Je wilt Mij helpen, maar eigenlijk loop je Mij zo in de weg. Ik móét deze weg gaan. Je kúnt Mij nu niet helpen. Ik ga deze weg alleen.' De hele geschiedenis door zijn er mensen geweest, die voor Jezus wilden opkomen. Met geweld. Met machtsmiddelen. Met processen. Met wapens. Noem maar op. En misschien zaten er ook nog wel goede bedoelingen bij. Petrus pakt zijn zwaard en slaat Malchus het rechteroor af. Maar Jezus zegt: 'Stop! Dat is níét de weg!' Lukas vertelt dat Jezus naar Malchus toestapt, en zijn oor geneest.

6. De goede reactie: geloof, en dienstbaarheid

Hoe kun je dan wél goed reageren op datgene wat Jezus doet? Als je ziet dat Hij Zichzelf geeft voor ons, wat kunnen we dan wél doen? Twee dingen.

Eén: geloven, in diepe verwondering, in diepe aanbidding. Geloven, dat Jezus dat deed, ook voor u, ook voor jou en mij. Met lege handen bij Jezus komen, en het zeggen: 'Here Jezus, wees ook Mijn Verlosser! Ik leg mijn leven in Uw hand. Vergeef mij al mijn zonden. Maak me schoon, maak me nieuw, en vul mij helemaal met Uw Heilige Geest.' Dat is één: geloven.

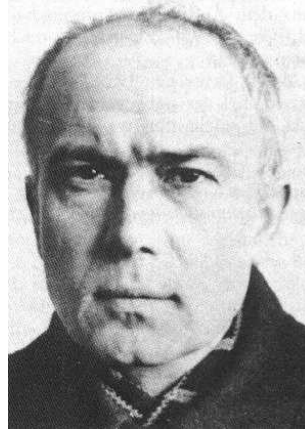
En twee: dienen. Als je ziet dat Jezus Zichzelf opofferde voor ons, zouden wij ons dan niet opofferen voor elkaar? Zouden we niet elkaar dienen? De minste zijn? De ander helpen? Steunen? Als Hij zóveel voor ons over had, zouden wij dan niet tot het uiterste gaan om elkaar te helpen?

In feite zit daar de kern van het diaken-ambt. Want 'diaken', dat woord betekent 'dienaar', 'helper'. Wat doet een diaken? Een diaken is altijd op zoek naar mensen die hulp nodig hebben, een diaken kijkt altijd: 'Waar kan ik mensen steunen, hoe kan ik mensen terzijde staan?' Ver weg, door geld te werven voor hulpverleningsprojecten. Maar zeker ook dichtbij. Hoe kunnen ouderen worden ondersteund, als ze niet meer naar de kerk kunnen komen? Hoe kan eenzaamheid doorbroken worden? Hoe kunnen mensen

geholpen worden bij wie sprake is van stille armoede? Zo zijn de diakenen altijd bezig, dienend. Omdat onze Koning een dienende Heer is. Op de bres voor mensen in nood.

7. Dienen is: licht brengen in de duisternis

Gemeente, dat gaat héél ver. Jezus volgen, dat betekent: zelfopoffering, dienstbaarheid. Besef wel wat u doet, als u Jezus volgt! In de Tweede Wereldoorlog was er in Polen een priester, een veertiger, Maximiliaan Kolbe (zie foto). Een ontzettend actieve man, die als vurig katholiek de wereld rond had getrokken om mensen op te roepen een heilig leven te leiden. Zo was hij in de jaren '30 in China geweest, en in Japan, en in India. Daarna trad hij in in een klooster van de Franciscanen in Niepakalów. Toen de Duitsers Polen binnenvielen, in 1939, stroomden de vluchtelingen naar het klooster. Er werden 3000 mensen opgevangen, onder wie 2000 Joden. Kolbe verzette zich openlijk tegen de Duitse bezetters, tot hij werd gearresteerd in 1941. Na een paar maanden kwam hij terecht in het concentratiekamp

Auschwitz. Op 31 juli 1941 gebeurde er iets verschrikkelijks. Een man uit dezelfde barak als Kolbe had geprobeerd te vluchten, weg uit het kamp. Om wraak te nemen, kozen de Duitsers tien mannen, die zouden moeten sterven. Ze zouden worden opgesloten en geen eten meer krijgen. Veroordeeld tot de hongerdood. Eén van die tien was een jonge vader van twee kinderen. En toen Kolbe, 47 jaar oud, dat hoorde, vroeg hij aan de Duitsers: 'Mag ik, in zijn plaats?' Zo is het gebeurd. Tien mensen, opgesloten, zonder voedsel. Eén van de mensen die werkzaam waren in dat cellencomplex, heeft later verteld dat Maximiliaan Kolbe voortdurend de anderen voorging in gebed, dat ze samen zongen tot eer van God, met stemmen die elke dag zwakker werden, steeds zwakker. Na 14 dagen waren er nog vier over, onder wie Pater Kolbe. Die vier werden gedood met een injectie. Pater Kolbe stak zelf zijn arm uit, met een gebed op zijn lippen.

En andere overlevende heeft later dit gezegd: 'Het was een enorme schok voor het hele kamp. We ontdekten dat er iemand was, die in deze donkere nacht voor de ziel de norm van de liefde omhoog bracht. Een onbekend iemand, gemarteld en beroofd van zijn naam en status, was bereid een afschuwelijke dood te ondergaan voor iemand anders, iemand die niet eens familie van hem was. Daarom is het niet waar, zo riepen we uit, dat de mensheid verloren is, vertrapt door geweldenaars, ten prooi aan de hopeloosheid. Duizenden gevangenen raakten ervan overtuigd, dat de echte wereld nog steeds bestond en dat onze beulen die niet kapot konden maken. Het zou veel te simpel zijn om te zeggen dat Pater Kolbe stierf voor ons of voor de familie van die ene man. Zijn dood betekende redding voor duizenden mensen. Wij stonden perplex over zijn daad, die daad werd een enorme explosie van licht in de duisternis van het kamp.'

'Op de bres voor mensen in nood.' Zó heeft Jezus Zichzelf gegeven. Hoe reageert u? Jij? Aanbid Hem! Geloof in Hem! En volg Hem na, in dienstbaarheid. In zelfopoffering. Zorg voor anderen, en breng licht in de duisternis! Amen.